

آپدیت تیر ۱۴۰۵

فصول ۱۹ و ۲۰ و ۲۱

نکات مهم

خلاصه

حقوق فضای مجازی

ناشر: شهر دانش (مصطفی السان)

منبع اصلی دانشجویان: دانشگاه پیام نور و سایر دانشگاه‌ها

مناسب برای رشته‌های //
حقوق، دادرسان و وکلا در حوزه اینترنت و سایر
رشته‌های مرتبط

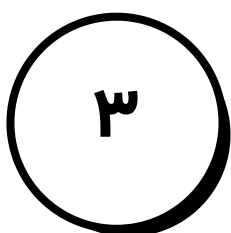
نویسنده جزوه //
تیم تالیف بژیک

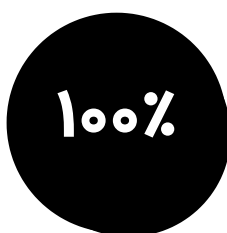
نوع فایل //
خلاصه میکرو طبقه‌بندی شده

کیفیت //
تضمین ۱۰۰٪ مطالب

ساعت مطالعه

پوشش نکات

صفحه مفید

فصل اول: کلیات

مبحث اول: مفهوم فضای مجازی

💡 فضای مجازی به معنای شبکه جهانی متشکل از زیرساخت‌های فنی، رایانه‌ای و مخابراتی می‌باشد که در سطح جهان با همدیگر پیوسته و مرتبط می‌باشند.

- ✓ واژه «فضای مجازی» برای نخستین بار توسط ویلیام گیbson نویسنده داستان علمی تخیلی در کتاب نورومنس در سال ۱۹۸۴ به کار گرفته شد.
- ✓ فضای مجازی (سایبر) به مجموعه‌هایی از ارتباطات درونی انسان‌ها از طریق کامپیوتر و وسایل مخابراتی بدون در نظر گرفتن جغرافیای فیزیکی گفته می‌شود که بسیاری از محدودیت‌های دنیای معمول را ندارد.
- ✓ فضای مجازی، اصطلاحی است که می‌توان آن را در کنار عبارت مشهور «دهکده جهانی» قرار داد یا امروزه چنین فضایی را عامل محوری تحقق آن دانست.
- ✓ دنیای تخیلی دیروز، به واقعیتی بدل شده که برای بسیاری از موجودی‌های فیزیکی مانند کتابخانه، فروشگاه، گردشگری و حتی قلب و کلاهبرداری، معادل مجازی دارد.
- ✓ اگر رایانه اختراع نمی‌شد یا شبکه‌ای شکل نمی‌گرفت و ارتباطات محدود به تلفن می‌شد، هرگز چنین فضای مجازی با وسعتی که ارزش بررسی حقوقی دارد، پدیدار نمی‌گشت.
- ✓ صرف‌نظر از سامانه‌های مخابراتی قدیمی همچون تلفن و تلگراف که محدودیت‌های خود را داشته‌اند، آنچه که امروزه واقعاً موجب قابل تصور شدن فضای مجازی شده است، دو پدیده «رایانه» و «اینترنت» می‌باشد.

مبحث دوم: مفهوم رایانه و برنامه رایانه‌ای

- ✓ برای بررسی موضوع، لازم است ابتدا مفاهیم اولیه همچون رایانه و برنامه رایانه‌ای و سیر تاریخی آن‌ها بررسی شود؛ رایانه از ایده‌های ساده شروع شده و هر روز در حال پیچیده‌تر شدن و نزدیکی به انسان است.

گفتار اول: مفهوم و پیشینه رایانه

💡 رایانه یا کامپیوتر افزاری است که برای انجام عملیات‌های محاسباتی یا منطقی به کار می‌رود، پردازش اطلاعات و جابجایی آن‌ها در حافظه، عنصر اصلی در هر عملیات رایانه‌ای محسوب می‌شود.

- ✓ این دسته از عملیات‌ها توسط مجموعه‌ای از نرم‌افزارها، سخت‌افزارها و سفت‌افزارها انجام می‌شود که داده‌های موجود را تجزیه و تحلیل کرده و از طریق خروجی‌های مختلف تحویل کاربر می‌دهند.
- ✓ به لحاظ تاریخی، استفاده از رایانه‌های دیجیتالی بین سال‌های ۱۹۴۰ تا ۱۹۴۵ در بریتانیا و ایالات متحده آغاز شد و این رایانه‌های اولیه بسیار بزرگ، کند و با دامنه عملیات محدود بوده‌اند.

- ✓ رایانه‌های یکپارچه امروزی که میلیون‌ها بار تندتر بوده و فضای کمتری اشغال می‌کنند (مانند تلفن‌های همراه کوچک)، نمادی برای پیشرفت در عرصه رایانه به شمار می‌روند.
- ✓ به‌علاوه، رایانه‌ها امروزه بخشی ضروری از سامانه‌های هوشمند همچون هواپیماهای جنگنده، کشتی‌ها، ربات‌ها، تجهیزات پزشکی و جراحی و فضاوردی محسوب می‌شوند.

گفتار دوم: برنامه رایانه‌ای

- ✓ رایانه‌های مدرن دستگاه‌های قابل برنامه‌ریزی هستند که می‌توان دستوریهایی با زبان‌های خاصی به آن‌ها داد تا پردازش کنند و نتیجه آن‌ها بر روی نمایشگر قابل مشاهده باشد.
- ✓ نرم‌افزار مفهوم عام‌تری دارد و مقصود از آن بخش‌هایی از رایانه می‌باشد که شکل مادی ندارند؛ مانند برنامه‌های رایانه‌ای، داده‌ها و دستورالعمل‌ها (پروتکل‌ها).

دقت کنید: زمانی که نرم‌افزار در حافظه سخت (هارد) ذخیره نمی‌شود و تغییر در آن به سختی ممکن باشد،

به آن سخت‌افزار گفته می‌شود؛ این اصطلاح دلالت بر آن دارد که نرم‌افزارهای مذکور در جایی نامعلوم میان سخت‌افزار و نرم‌افزار قرار می‌گیرند.

- ✓ شبکه شدن رایانه‌ها در سطح جهان از طریق اینترنت، موجب پیدایش نرم‌افزارهای خاص این سامانه شده و در عین حال، امکان مبادله نرم‌افزارها را فراهم کرده است که باعث می‌شود برنامه‌های زیانبار (بدافزارها) نیز تولید و گسترش پیدا کنند.

گفتار سوم: بدافزار

 بدافزار به معنای هر برنامه یا شیوه حمله مجازی است که بر علیه برنامه‌های معمول رایانه‌ای یا شبکه‌های کامپیوتری به کار گرفته می‌شود.

- ✓ بدافزارها علی‌رغم شباهت زیاد به هم، در جزئیات فنی یا شیوه تهاجم با همدیگر تفاوت دارند و انواع عمده آن‌ها به شرح زیر است:

✓ **الف) ویروس:** معروف‌ترین بدافزاری است که در زمینه رایانه وجود دارد و به برنامه‌ای اطلاق می‌شود که دیگر برنامه‌ها را تغییر داده و باعث می‌شود عمل خاصی را اجرا کنند. این بدافزار همانند عامل بیماری در انسان، از یک میزبان به میزبان دیگر (مثلاً از طریق اینترنت، نامه الکترونیکی یا لوح فشرده) منتقل می‌شود.

✓ **ب) کرم:** برنامه‌هایی با قابلیت تکثیر خود و ارسال به کاربران دیگر می‌باشند و برخلاف ویروس، انتقال آن‌ها از یک رایانه به رایانه‌ای دیگر نیازمند دخالت انسان نمی‌باشد.

 نکته مهم: کرم‌ها طوری طراحی می‌شوند که خود به خود قابلیت تکثیر دارند و ممکن است به سرعت در سراسر جهان آلوده کنند، در نتیجه از ویروس‌ها خطرناک‌ترند.

ادامه انواع بدافزارها:

✓ **پ) نامه ناخواسته:** ارسال نامه‌های الکترونیکی تجاری و تبلیغاتی به اشخاص بدون سابقه آشنایی یا رضایت قبلی است که هکرها از آن به عنوان شیوه‌ای برای پخش ویروس و دیگر مقاصد مجرمانه (مانند تبلیغ قمار، شرط‌بندی و شرکت‌های هرمی) استفاده می‌کنند.

✓ **ت) اسب تروا:** برنامه‌هایی با عملکرد مشروع هستند که کاربر را به نصب ترغیب کرده، اما دارای رمز مخفی و مغرضانه‌ای هستند که با فعال شدن آن، کد مخرب اجرا شده و دسترسی شخص غیرمجاز به سامانه هدف ممکن می‌گردد.

✓ **ث) بمب منطقی:** برنامه‌هایی هستند که با رخداد حادثه مشخص مانند رسیدن روز یا ساعت خاص فعال می‌شوند و شرکت‌های تولیدکننده نرم‌افزار اغلب از آن‌ها برای حفظ حقوق خود در برابر نقض پروانه استفاده می‌کنند.

تبصره: در مواردی، فعال شدن غیرفعال‌ساز بمب منطقی ممکن است موجب خسارت به کاربر قانونی (با دارای حسن‌نیت) شود و در نتیجه مسئولیت شرکت تولیدکننده نرم‌افزار را در پی داشته باشد.

✓ **ج) بوکسرها:** کاوشگران شبکه به نحوی طراحی می‌شوند که می‌توانند داده‌های در حال انتقال در شبکه را واریسی نمایند و مدیران شبکه‌ها از آن‌ها برای شنود و عیب‌یابی ارتباطات بهره می‌برند.

✓ این برنامه‌ها در عیب‌یابی و رفع ایرادات سامانه شبکه‌ای کمک می‌کنند و همانند سگ‌های پلیس در دنیای واقعی، هدفی را که برای یافتن آن برنامه‌ریزی شده‌اند، می‌یابند.

دقت کنید: یک هکر ممکن است به طور غیر مجاز بوکشی را در شبکه نصب کند که در این صورت به ابزاری برای دسترسی به رمزهای ورود، شماره کارت‌های اعتباری و دیگر اطلاعات شخصی بدل می‌شود.

✓ **چ) حمله قطع خدمات:** هکرها با درخواست‌های بی‌شماری که همزمان برای اتصال به شبکه می‌دهند، موجب می‌شوند که تارنما نتواند به کاربران قانونی ارائه خدمات کند؛ در نوع توزیعی آن، فرد مهاجم از سامانه‌های ثالث بی‌طرف به عنوان عامل استفاده می‌کند که شناسایی مقصر را بسیار دشوار می‌سازد.

✓ **ح) عنکبوت‌ها و تارتن‌ها:** برنامه‌هایی برای جستجو و جمع‌آوری داده در اینترنت هستند که تمرکز تعداد زیادی از آن‌ها بر روی تارنمای خاص، اخلاص در خدمات را در پی داشته و گاهی برای ربودن داده از تارنماهای مجاز طراحی می‌شوند.

✓ **توجه:** این فایل رایگان نیست و منحصراً برای سایت "بژیک" با آدرس اینترنتی www.bzhik.ir تهیه و تنظیم شده است. تمام حقوق مادی و معنوی این محصول، متعلق به سایت "بژیک" می‌باشد؛ هر گونه کپی برداری و انتشار غیر قانونی آن توسط افراد سودجو، بدون اخطار قبلی، پیگرد قانونی در پی خواهد داشت؛ لذا بایستی مستقیماً از این سایت خریداری شود در غیر این صورت مسئولین راضی نمی‌باشند و حرام و حق الناس می‌باشد.

مبحث سوم: اینترنت و پیشینه آن